

23.8.2022

VN/6170/2021
VN/6170/2021-TEM-11

Jakelun mukaan

Viite: SM:n lausuntopyyntö Dnro VN/6170/2021

Työ- ja elinkeinoministeriön lausunto SM:n lausuntopyyntöön: Luonnos hallituksen esitykseksi laeiksi eräistä paloturvallisuuslaitteista sekä eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Työ- ja elinkeinoministeriö lausuu seuraavaa.

Yleistä

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää tärkeänä, että pelastustoimen laitelakia uudistetaan ja kannattaa esityksen tavoitteita. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla on useita liittymäpintoja ehdotettuun sääntelyyn ja ministeriöiden välillä on tehty yhteistyötä esityksen valmistelussa. Työ- ja elinkeinoministeriö esittää seuraavia näkökohtia:

Uuden eräistä paloturvallisuuslaitteista annetun lain soveltamisala

Esityksen mukaan ehdotetun uuden lain soveltamisalaa sen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden osalta ei ole tarkoitettu esityksellä merkittävästi muuttaa. Tuotevaatimukset koskisivat muun muassa alkusammutustuotteita, rakennuksiin tarkoitettuja palonilmais-, sammutus- ja savunpoistolaitteita ja poistumisvalaistustuotteita, puupolttoisia tehdasvalmisteisia tulisijoja sekä väestönsuojan laitteita ja varusteita. Työ- ja elinkeinoministeriö kiinnittää huomiota siihen, että ehdotetun lain soveltamisala ja suhde muuhun lainsäädäntöön ei ole kaikilta osin selkeä. Erityisesti lain soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden suhdetta EU:n rakennustuotesääntelyyn on jatkovalmistelussa tärkeää selkeyttää ja avata kansallista liikkumavaraa muun muassa seuraavien kysymysten osalta. Onko tarkoitus, että tuotteeseen, joka kuuluu myös EU:n rakennustuoteasetuksen soveltamisalaan ja jolle on yhdenmukaistettua EU-lainsäädäntöä ja on CE-merkitty, sovelletaan rakennustuotteita koskevan sääntelyn lisäksi tätä lakia, vai onko rakennustuotesääntely poissulkevaa? Työ- ja elinkeinoministeriö viittaa voimassa olevaan pelastustoimen laitelain 3 §:ään. Laitelain 3 §:n 1 momentin mukaan laitelaki on osin väistytvä laki mutta sen 2 momentin mukaan sovellettaisiin lisäksi EU:n rakennustuoteasetusta ts. rakennustuotesääntely ei ole poissulkevaa.

Kuluttajaturvallisuuslaki ja yleinen EU:n tuoteturvallisuussääntely

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että esityksen suhdetta EU:n yleiseen tuoteturvallisuussääntelyyn ja työ- ja elinkeinoministeriön vastuulle kuuluvaan kuluttajaturvallisuuslakiin (920/2011) olisi tarpeen selvittää nykyistä laajemmin. Ehdotuksen soveltamisalaan kuuluu ammattikäyttöön tarkoitettujen tuotteiden lisäksi kuluttajatuotteita. Siltä osin kuin muualla laissa ei säännellä kuluttajatuotteiden tai -

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Työ- ja elinkeinoministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 32
00023 Valtioneuvosto

Aleksanterinkatu 4
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 1606 2160
+358 9 1606 2160

kirjaamo.tem@gov.fi
www.tem.fi

palvelujen turvallisuuteen liittyvistä seikoista edellyttäen tiettyä turvallisuustasoa, kuluttajatuotteita koskee EU:n yleinen tuoteturvallisuussäntely ja kansallinen kuluttajaturvallisuuslaki.

EU:n yleistä tuoteturvallisuusdirektiiviä 2001/95/EY ollaan parhaillaan uudistamassa EU:n yleisellä tuoteturvallisuusasetuksella. Uudistuksen myötä säntelyä päivitetään ja säntelystä tulee jäsenmaissa suoraan sovellettavaa oikeutta. Uudistuksella pyritään muun muassa yhdenmukaistamaan harmonisoimatonta tuotesäntelyä harmonisoitua tuotesektoria koskevan EU:n markkinavalvonta-asetuksen kanssa. Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa yleiseen tuoteturvallisuusasetukseen liittyvästä valmistelusta.

Painelaitesäntely

TEM:n säntelyvastuulle kuuluu painelailaki (1144/2016) ja sen nojalla annettu säntely. Painelaitelainsäädännön osalta ehdotuksessa olisi hyvä mainita myös asetukset (valtioneuvoston asetus painelaitteista (1548/2016) ja valtioneuvoston asetus painelaiteturvallisuudesta (1549/2016)).

Eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annettuun lakiin ehdotettavat muutokset

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työ- ja elinkeinoministeriön vastuulla olevaa horisontaalista eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annettua lakia (1137/2016, jäljempänä markkinavalvontalaki). Markkinavalvontalain soveltamisalaan kuuluvien sektorikohtaisten tuotelakien vaatimusten valvontaan sovelletaan markkinavalvontalain säännöksiä, jotka koskevat erityisesti valvontaviranomaisten valvontakeinoja. Esityksessä markkinavalvontalain soveltamisalaa laajennettaisiin lisäämällä soveltamisalaan uusi ehdotettu eräistä paloturvallisuuslaitteista annettu laki. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes hoitaisi jatkossakin lain valvontaa.

EU:n markkinavalvonta-asetuksen yleistä täytäntöönpanoa Suomessa koordinoiva työ- ja elinkeinoministeriö on pitänyt tarkoituksenmukaisena, että kansallista markkinavalvontaa koskevaa säntelyä yhdenmukaistetaan eri sektoreilla niin pitkälle kuin mahdollista. Tämä yhdenmukaistaa eri sektoreiden säntelyä ja selkeyttää oikeustilaa Suomessa. Markkinavalvontalain soveltamisalan laajentuessa uusille tuotesektoreille se vastaa paremmin myös Euroopan unionin markkinavalvontasäntelyn rakennetta ja mahdollistaa tulevaisuudessa joustavamman reagoinnin mahdollisiin säädösmuutoksiin. Säntelyn yhdenmukaistaminen on yleisesti ottaen hyödyllistä niin lainvalmistelun, valvontaviranomaistoiminnan kuin talouden toimijoidenkin kannalta. Markkinavalvontalain hyödyntäminen myös paloturvallisuuslaitteiden valvonnassa on kannatettavaa.

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää huomioimaan, että jatkovalmistelussa esitys on sovittava yhteen muiden lakiesitysten kanssa, joissa muutetaan markkinavalvontalakia sekä pyydettyä työ- ja elinkeinoministeriöstä esittelylupaa.

Markkinavalvonnan suhde lain nojalla tehtävään muuhun valvontaan

Ehdotetun lain soveltamisala on laaja kattaen myös muuta kuin tuotteiden markkinavalvontaa. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää hyvänä, että esityksessä on pyritty selkeyttämään lain rakennetta muun muassa säätämällä ehdotetun 2 ja 3 luvun vaatimusten valvonnasta ko. lain 5 luvussa. Ministeriö kiinnittää kuitenkin huomiota lain 4 lukuun ja sen 37 §:ään, jossa säädettäisiin tuotteelle asetettavista yleisistä vaatimuksista. Ehdotetussa laissa asetetaan tuotteille käyttöturvallisuusvaatimus (uusi 37 §), vastaavasti kuin nykyisen lain 5 §:n 1 mom. on säädetty. Esityksen mukaan ei ole kuitenkaan tarkoitus, että tuotteen käyttöä valvottaisiin. Työ- ja elinkeinoministeriö esittää, että jatkovalmistelussa olisi hyvä arvioida, ettei jää aukkoa viranomaisvalvontaan ja selkeyttää tältä osin sektorilain suhdetta markkinavalvontalakiin. Ministeriö toteaa, että markkinavalvontalain valvontakeinoin ei voi puuttua tuotteen käyttöön tai valvoa tuotteen käyttöä.

Koska ehdotetussa laissa on myös muuta valvontaa kuin markkinavalvontaa, on hyvä arvioida, olisiko markkinavalvontalain soveltamisesta selkeyttävää olla erillinen pykälä. Tämä pitää tehdä harkiten niin, ettei tule päällekkäistä säntelyä. Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että esityksessä on tärkeää arvioida ja selkeyttää tarvittaessa pykälään ja / tai perusteluihin, mitkä markkinavalvontalain pykälät ovat relevantteja kyseisen sektorilain soveltamisalan tuotteiden markkinavalvonnassa, jotta on selkeää, mitä markkinavalvontalain pykälä on mahdollista soveltaa, koska ehdotettu säntely on kansallista, eikä yhdenmukaistettua, eikä perustu EU:n tuotesäntelyyn. Mikäli markkinavalvontalain kaikkia valvontakeinoja ei ole tarkoituksenmukaista soveltaa, tulisi näistä tarkentaa lakitasolle rajaten. Lisäksi esityksessä olisi hyvä tuoda esiin myös markkinavalvonnan yhteyspiste ja sen tehtävät ja markkinavalvonnan yhteistyöryhmä.

Muita huomioita:

- Ehdotetun lain määritelmiä olisi hyvä arvioida. Lain 4 luvussa käytetään termiä "tuote", jota ei ole erikseen lakitasolla määritelty vaan määritellään perusteluissa.

- Jotta markkinavalvontalain valvontakeinojen soveltaminen olisi tarkkarajaista ja selkeää, on hyvä arvioida, voisiko lain terminologiaa vielä mukauttaa EU-tuotesääntelyyn, NLF-päätökseen esim. termien "markkinoille saattaminen", "maahantuonti", "myynti" osalta?

- Esityksessä todetaan, että markkinavalvontalakea sovelletaan myös Tullin tehtäviin. Työ- ja elinkeinoministeriö kiinnittää huomiota siihen, että markkinavalvontalaissa säädetään EU:n markkinavalvonta-asetusta täydentäviä toimivaltuuksia Tullille. Valtiovainministeriö vastaa Tullia koskevasta sääntelystä. Lakiesityksessä on hyvä selkeyttää Tullin toimivaltaa ulkorajalla ja Tullin tehtävät kansallisesti ko. sektorilla sekä tullin toimivaltuuksiin sovellettavaa lainsäädäntöä ehdotetun lain valvonnassa.

- Työ- ja elinkeinoministeriö kiinnittää huomiota siihen, että toiminnanharjoittajalle ei ole säädetty velvoitetta ilmoittaa vaatimustenvastaisesta tai vaarallisesta tuotteesta viranomaiselle tai talouden toimijan velvoitteesta tehdä yhteistyötä vaaran poistamiseksi. Työ- ja elinkeinoministeriö esittää, että jatkovalmistelussa arvioitaisiin tarvetta.

- Markkinavalvontalain horisontaalisen luonteen takia markkinavalvontalain 1 §:n 1 momenttiin kohdistuu muutoksia. Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää jatkovalmistelussa huomioimaan muun muassa, että uusi lannoitelaki 711/2022 tuli voimaan 16.7, jolla tehtiin lannoitelainsäädäntöön EU:n lannoitevalmisteasetuksen ja kansallisten tarpeiden edellyttämät muutokset ja mainittu uusi laki lisättiin markkinavalvontalain soveltamisalaan. Työ- ja elinkeinoministeriössä on lisäksi valmistelussa HE EU:n markkinavalvonta-asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi, joka on tarkoitus antaa viikolla 39 eduskunnalle.

Seuraamussääntely

EU:n markkinavalvonta-asetus edellyttää säätämään seuraamuksista niiden tuotteiden osalta, jotka kuuluvat EU:n rakennustuoteasetuksen soveltamisalaan. Mikäli esityksen vaatimukset koskevat rakennustuoteasetuksen soveltamisalaan kuuluvia tuotteita, tulee seuraamussääntelyn tarvetta vielä tarkastella jatkovalmistelussa.

Akkreditointi

Työ- ja elinkeinoministeriö suhtautuu myönteisesti akkreditoinnin hyödyntämiseen. Akkreditointi vahvistaa toiminnan uskottavuutta ja esimerkiksi kuluttajien luottamusta palvelun tai tuotteen laatuun.

Esityksen mukaan akkreditointi olisi pakollinen vaatimus jatkossa tarkastuslaitoksille. Työ- ja elinkeinoministeriö esittää, että esityksessä olisi hyvä selventää akkreditoinnin merkitystä ja avata pakollisesta akkreditointivaatimuksesta, akkreditointipäätöksen määräaikaaisuudesta aiheutuvia vaikutuksia tarkastuslaitostoimintaan.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tulosohjaus

Työ- ja elinkeinoministeriölle kuuluu Tukesin yleinen tulosohjaus.

Esityksen mukaan esityksellä ei arvioida olevan vaikutuksia valtiontalouteen. Esitys ei aiheuta merkittäviä muutoksia viranomaisten toimintaan. (4.2.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan). Esityksessä on arvioitu, että Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on käyttänyt laitelain valvontaan ja viranomaistehtäviin vuosittain yhteensä noin 3,5 henkilötyövuotta tukitoiminnot mukaan lukien. Esityksen mukaan esitys ei sisällä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle uusia viranomaistehtäviä eikä esityksestä seuraa merkittävää muutosta Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tehtävien kokonaismäärään tai valvontatyön määrään. Paloilmoittimien ja automaattisten sammuuslaitteistojen asennus-, huolto- ja tarkastustöitä koskevan sääntelyn saaminen voimaan vanhentuneen ja osin jo kumoutuneenkin sääntelyn tilalle arvioidaan helpottavan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston työtä liikkeiden toimintailmoitusten ja vastuuhenkilöiden pätevyystodistushakemusten käsittelyssä, sekä parantavan edellytyksiä liikkeiden ja tarkastuslaitosten toiminnan valvonnalle.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää tärkeänä, että viranomaistehtäviin varmistetaan riittävät resurssit. Ministeriö muistuttaa, että esitettäessä Tukesille uusia tehtäviä ja laajennuksia nykyisiin tehtäviin, joilla

olisi lisäksi vaikutusta myös Tukesin muihin tehtäviin, tulee sisäministeriön hallinnonalan huolehtia tästä aiheutuvasta lisäresurssitarpeesta Tukesille.

Tulosohjauksen näkökulmasta ministeriö on johdonmukaisesti katsonut, että Tukesin tehokkaan toiminnan varmistaminen edellyttää sitä, että annettaessa virastolle uusia tehtäviä tai laajennettaessa nykyisiä, virastolle osoitetaan myös näitä tehtäviä vastaavat lisäresurssit. Riittävästä resursoinnista huolehtiminen on välttämätöntä myös koska Tukesin toimiala on laaja ja jakautuu myös valtioneuvostossa usean ministeriön toimialalle.

Direktiivien 2015/1535/EU ja 2006/123/EY ilmoitusmenettelyistä

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että lakiesitys sisältää vaatimuksia, jotka tulee ilmoittaa Euroopan komissiolle teknisiä määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä annetun direktiivin 2015/1535/EU mukaisesti. Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että ehdotus sisältää vaatimuksia, jotka tulee ilmoittaa Euroopan komissiolle palveluista sisämarkkinoilla annetun direktiivin 2006/123/EY mukaisesti. Nämä ilmoitukset on toimitettu Euroopan komissiolle työ- ja elinkeinoministeriön kautta 13.6.2022. Direktiivin 2015/1535/EU mukainen odotusaika päättyy 14.9.2022. Työ- ja elinkeinoministeriö muistuttaa, että direktiivin 2015/1535 mukainen ilmoitusmenettely päättyy, kun lopullinen hyväksytyt säädös on toimitettu komissiolle työ- ja elinkeinoministeriön kautta. Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että myös asetusehdotukset voivat sisältää vaatimuksia, jotka tulee ilmoittaa Euroopan komissiolle teknisiä määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä annetun direktiivin (EU) 2015/1535 mukaisesti.

Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että direktiivin (2015/1535) 5 artiklan ensimmäisen kohdan kolmannen alakohdan mukaisesti jäsenvaltioiden on toimitettava teknistä määräystä koskeva ehdotus uudelleen komissiolle 5 artiklan ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa mainituin edellytyksin, jos ne tekevät ehdotukseen sellaisia huomattavia muutoksia, jotka muuttavat sen soveltamisalaa, lyhentävät alun perin suunniteltua soveltamisaikataulua, lisäävät eritelmiä tai vaatimuksia taikka tiukentavat niitä.

Se, että säädös on ilmoitettu edellä mainittujen ilmoitusmenettelyiden mukaisesti, eikä esimerkiksi Euroopan komissio ole reagoinut siihen, ei kuitenkaan automaattisesti merkitse sitä, että säädös tai sen soveltaminen olisi EU:n lainsäädännön mukaista. Ilmoitettu säädös voi edelleen vaikuttaa tavaroiden ja palveluiden vapaaseen liikkuvuuteen sen mukaan, miten kansalliset viranomaiset soveltavat säädöstä.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää hyvänä, että ehdotuksessa on huomioitu vastavuoroisen tunnustamisen periaate ja vastavuoroisesta tunnustamisesta annetun asetuksen (EU) 2019/515 soveltaminen.

Vaikutustenarviointi

Esityksessä on pyritty arvioimaan sen vaikutuksia varsin monipuolisesti. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää hyvänä, että yritysvaikutusten arviointia on tehty määrällisesti sääntelytaakkalaskuria hyödyntäen.

osastopäällikkö

Antti Neimala

hallitusneuvos

Pauliina Kanerva

Jakelu SM Sisäministeriö

Tiedoksi TEM TTM YSI Yrityslainsäädäntö, Mikko Holm
SM PEO Pelastus- ja hätäkeskustoimintayksikkö, Jaana Rajakko
SM PEO Pelastus- ja hätäkeskustoimintayksikkö, Kirsi Rajaniemi

VN/6170/2021-TEM-11

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: